एवमुक्त्वा स नृपतिः प्रविवेश रसातलं । उक्त्वाऽयं वितथं प्रश्नं चेदीनामीश्वरः प्रभुः ।
तस्मान्न वाच्यं ह्येकेन बहुज्ञेनापि संशये । प्रजापतिमपाहाय स्वयम्भुवमृते प्रभुं ।
तेन दत्तानि दानानि पापेनाशुद्धबुद्धिना । तानि सर्व्वाण्यनादृत्य नश्यन्ति विपुलान्यपि
तस्याधर्म्मप्रवृत्तस्य हिंसकस्य दुरात्मनः । दानेन कीर्त्तिर्भवति न प्रेत्येह च दुर्म्मतेः ।
अन्यायोपगतं द्रव्यमभीक्ष्णं यो ह्यपण्डितः । धर्म्माभिशङ्की यजते न स धर्म्मफलं लभेत् । २८४५
धर्म्मवैतंसिको यस्तु पापात्मा पुरुषाधमः । ददाति दानं विप्रेभ्यो लोकविश्वासकारणं ।
पापेन कर्म्मणा विप्रो धनं प्राप्य निरङ्कुशः । रागमोहान्वितः सोऽन्ते कलुषां गतिमश्नुते ।
अपि सञ्चयबुद्धिर्हि लोभमोहवशङ्गतः । उद्वेजयति भूतानि पापेनाशुद्धबुद्धिना ।
एवं लब्धा धनं मोहाद्यो हि दद्याद्यजेत वा । न तस्य स फलं प्रेत्य भुङ्क्ते पापधनागमात् ।
उञ्छं मूलं फलं शाकमुदपात्रं तपोधनाः । दानं विभवतो दत्त्वा नराः स्वर्यान्ति धार्म्मिकाः । २८४०
एष धर्म्मो महायोगो दानं भूतदया तथा । ब्रह्मचर्य्यं तथा सत्यमनुक्रोशो धृतिः क्षमा ।
सनातनस्य धर्म्मस्य मूलमेतत् सनातनं । श्रूयन्ते हि पुरावृत्ता विश्वामित्रादयो नृपाः ।
विश्वामित्रोऽसितश्चैव जनकश्च महीपतिः । कक्षसेनोर्द्धसेनौ च सिन्धुद्वीपश्च पार्थिवः ।
एते चान्ये च बहवः सिद्धिं परमिकां गताः । नृपाः सत्यैश्च दानैश्च न्यायलब्धैस्तपोधनाः ।
ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्रा ये चाश्रितास्तपः । दानधर्म्माग्निना शुद्धास्ते स्वर्गं यान्ति भारत । २८४५
इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्व्वणि अनुगीतापर्व्वणि एकनवतोऽध्यायः ॥ ९१ ॥
॥ जनमेजय उवाच ॥ धर्म्मागतेन त्यागेन भगवन् स्वर्गमस्ति चेत् । एतन्मे सर्व्वमाचक्ष्व कुशलो ह्यसि भाषितुं ।
तस्योञ्छवृत्तेर्यद्वृत्तं सक्तुदाने फलं महत् । कथितन्तु मम ब्रह्मंस्तथ्यमेतदसंशयं ।
कथं हि सर्व्वयज्ञेषु निश्चयः परमो भवेत् । एतदर्हसि मे वक्तुं निखिलेन द्विजर्षभ ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ अत्राप्युदाहरन्तीममितिहासं पुरातनं । अगस्त्यस्य महायज्ञे पुरावृत्तमरिन्दम ।
पुराऽगस्त्यो महातेजा दीक्षां द्वादशवार्षिकीं । प्रविवेश महाराज सर्व्वभूतहिते रतः । २८५०
अत्राग्निकल्पा होतार आसन् सत्रे महात्मनः । मूलाहाराः फलाहाराः सोमशुद्धा मरीचिपाः ।
परिघृष्टिका वैधसिकास्त्वप्रख्यालास्तथैव च । यतयो भिक्षवश्चात्र बभूवुः पर्य्यवस्थिताः ।
सर्व्वे प्रत्यक्षधर्म्माणो जितक्रोधा जितेन्द्रियाः । दमे स्थिताश्च सर्व्वे ते हिंसादम्भविवर्ज्जिताः ।
वृत्ते शुद्धे स्थिता नित्यनिन्द्रियैश्चाप्यबाधिताः । उपातिष्ठन्त तं यज्ञं यजन्तस्ते महर्षयः ।
यथाशक्त्या भगवता तदन्नं समुपार्ज्जितं । तस्मिन् सत्रे तु यद्वृत्तं यद्योग्यञ्च तदाऽभवत् । २८५५
तथा ह्यनेकैर्म्मुनिभिर्म्महान्तः क्रतवः कृताः । एवंविधे त्वगस्त्यस्य वर्त्तमाने तथाऽध्वरे ।
न ववर्ष सहस्राक्षस्तदा भरतसत्तम । ततः कर्म्मान्तरे राजन्नगस्त्यस्य महात्मनः ।
कथेयमभिनिर्वृत्ता मुनीनां भावितात्मनां । अगस्त्यो यजमानोऽसौ ददात्यन्नं विमत्सरः ।
न च वर्षति पर्ज्जन्यः कथमन्नं भविष्यति । सत्रञ्चेदं महद्विप्रा मुनेर्द्वादशवार्षिकं ।